POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE, ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Arvioitava päätös: Ikääntyneiden palveluiden talousarvio 2027

Valmistelija: Kaija Kokkonen vs toimialajohtaja , yksikköjohtajat

Päätöksentekijä: Lautakunta

Arviointinäkökulma:	**Nykytila (tiivis kuvaus)**		**TA 2026 esitys**	
	-2 - + 2	Tiivis kuvaus	-2 - + 2	Tiivis kuvaus
Asiakkaat/Potilaat	-1	* palvelujen peittävyydessä alueellisia eroja. * palvelujen myöntämisen harmonisoinnissa edelleen tehtävää. * Ympärivuorokautisen asumispalvelun järjestymisessä viivettä, vaikka tilanne parantunut vuodesta 2023. * ennaltaehkäisevien palvelujen hidas kehittyminen. * Hoivan tarve kasvaa.	1	Haasteisiin vastataan kehittämällä palvelurakennetta kevyempään suuntaan. Monipuolistetaan ja vahvistetaan palvelutarjontaa varsinkin perhehoidon ja yhteisöllisen asumisen osalta. Palveluita kohdennetaan entistä vahvemmin tarveperusteisesti. Odottaminen ja jonottaminen nähdään hukkana ja prosessiongelmien hallinta on keskeistä toimialat ylittävien prossessien ja hyvinvointialuetasoisen taloudenhallinnan kannalta. Ennaltaehkäisevillä ja varhaisen puuttumisen menetelmillä pyritään hoivan tarpeen vähentämiseen pitkällä aikavälillä. Yksikköjen sisäistä tuottavuutta pyritään nostamaan tavoitteellisesti. Talousarvio ei mahdollista huomiomaan ns. ikääntymiskehityksen mukaista palvelutarpeen kasvua, mikä tarkoittaa palvelujen suhteellisen määrän vähenemistä kasvavaan tarpeeseen nähden. Näin syntyvää epäsuhtaa pyritään ottamaan haltuun edellä kuvatuin tuottavuustoimenpitein. Palveluiden alueellista saatavuutta(peittävyyttä) tasataan, mikä tarkoitaa esim. asumispalvelupaikkojen vähentämistä alueilla(seudullinen tarkastelu), jossa tarjontaa on yli keskimääräisen tarjonnan. Yksiköistä luopuminen yksilötasolla voi tarkoittaa asumispalveluissa lähiomaisten vierailumatkojen pidentymistä tai siirtymävaiheessa asiakkaan muuttoa. Kotihoidossa palveluja edelleen kehitetään siten, että ns. ylihoitoa ja alihoitoa karsitaan palvelujen tarkemmalla kohdistamisella, mikä voi tarkoitta asiakastasolla palvelumäärän vähenemistä tai lisääntymistä. Asumisessa omien yksikköjen osalta tuottavuustoimia jatketaan, mikä voi vaikutta työnteon organsointiin ja siten myös vähäisesti näkyä muutoksia asukasrajapinnassa.
Henkilöstö	-2	Henkilöstön osaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Henkilöstön saatavuus. Henkilöstön sitoutuminen ja kiinnittyminen vaikeassa talous- ja muutostilanteissa. Isojen muutosten ja monimutkaisen toimintaympäristön asettamat haasteet lähijohtamiselle.	1	Osaamisen vahvistaminen. Yhteiskehittäminen ja autonomian tukeminen. Perustehtävän edellytysten vahvistaminen. Hyvän työntekijä- ja johtamiskokemuksen tavoittelu.
Organisaatio	-1	Toimintojen ja prosessien yhteenjohtaminen on edistynyt merkittävästi viimeisen vuoden aikana ja ns. rajapintakysymyksiä on saatu ratkaistua huomioiden hyvinvointialueen kokonaisetu.	1	Talousarvion suunnittelussa ja toimeenpanossa on syytä tarkastella ja huomioida hyvinvointialuetasoiset heijasteet ja ratkaista ne optimaalisesti huomioiden asiakasrajapinnan toimivuus ja hyvinvointialueen kokonaisetu.
Ympäristö	0	Tuotannossa noudatetaan hyvinvointialueen linjauksia negatiivisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi.	0	Talosarvio ei sisällä merkittäviä ympäristövaikutuksia. Liikkuminen kasvaa. Painopistettä kotiin vietäviin palveluihin korostetaan. Digitaalisia ja teknologisia palveluita kehitetään korvaamaan liikuvia palveluita ja parantamaana palvelujen saatavuutta mikä kompensoi liikkuvuuden aiheuttamaa ympäristökuormitusta.
Talous ja elinvoima	-2	Toimialan talouden hallinta ja palvelurakenteen keventäminen turvaa palvelut myös jatkossa ja on onnistuessaan merkityksellinen koko alueen elinvoiman ja talouden kannalta. Ikääntyneiden palvelut ovat alueella merkittävä työllistäjä.	0	Tehtävillä yksikkömuutoksilla on vähäinen vaikutus alueeliseen elinvoimaan. Talousarviopainotukset vastaavat ikääntyneiden hyvinvointisuunitelman mukaista uutta kevyempää palvelurakennetta ja ottavat huomioon toimialat ylittävän haasteen jonoutumisen ongelman ratkaisemisessa. Keventyvä palvelurakenne on osa talouden sopeuttamisen kokonaisuutta. Mikäli tehdyillä toimenpiteillä ei saavuteta riittävää vaikuttavuutta, palvelurakennemuutos ei edisty, hoivan tarve ei vähene eikä eikä jonojen hallinnassa saavuteta lain säätämiä tavoitteita. Em. kehityskulku aiheuttaa riskin talousarvion toteutumiselle.
Strategia	-1	Nykytilanne ei vastaa optimaalisesti ennaltaehkäisyn tavoiteeseen. Panostukset, joilla hillitään hoivan tarpeen kasvua, eivät ole riittäviä ja hoivan tarvetta syntyy enemmän kuin palvelujärjestelmä kykenee kantamaan.	1	On ikääntyneiden palvelustategian mukainen, palvelurakenne kevenee. Keskeistä on kehittää toimialat ylittäviä prosesseja, jotta odottamista ja jonottamista saadaan vähennettyä. Työn tuottavuutta pyritään nostamaan yksiköittäin. Hoivan tarpeen vähenemiseen liityvä ennaltaehkäisyn ja toimintakyvyn ylläpidon näkökulma on edelleen keskeinen.

Täyttöohje:
-2 = merkittävä negatiivinen vaikutus
- 1= negatiivinen vaikutus
0 = ei vaikutusta
+ 1 = positiivinen vaikutus
+2 = merkittävä positiivinen vaikutus
Vaihtoehdot arvioidaan arviointinäkökulmittain sekä numeraalisesti, että tiiviillä kirjallisella kuvauksella (vain ydinkohdat)

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUE, ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Arvioitava päätös:

Valmistelija:

Päätöksentekijä:

Arviointinäkökulma:

Asiakkaat/Potilaat

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Henkilöstö

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Organisaatio

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Ympäristö

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Talous ja elinvoima

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Strategia

Nykytila (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 1 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 2 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Vaihtoehto 3 (tiivis kuvaus)

Arvio -2 - + 2

Täyttöohje: -2 = merkittävä negatiivinen vaikutus

- 1= negatiivinen vaikutus

0 = ei vaikutusta

+ 1 = positiivinen vaikutus

+2 = merkittävä positiivinen vaikutus

Vaihtoehdot arvioidaan arviointinäkökulmittain sekä numeraalisesti, että tiiviillä kirjallisella kuvauksella (vain ydinkohdat)